

Стан Редакције и Администр. Косовска ул. бр. 22.
Огласи се дају у Администр. Цена утврђена.
Неплаћена се писма не примају. — Рукописи се не враћају.
Писма, рукописе, новац и све остало што се односи на лист, елати власништву листа.

СТРАЖА

СЛОБОДОУМНИ ОРГАН ЈАВНОГ МИШЉЕЊА

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН У 6 Ч. ПРЕ ПОДНЕ

ТЕЛЕФОН УРЕДНИШТА 1092

ТЕЛЕФОН ШТАМПАРИЈЕ 1092

Адреса за телеграме: СТРАЖА - БЕОГРАД
Претплата за Србију на пошти:
на годину Дни 12 - 6
шест месеци 6 - 3
три месеца 3 - 1
један месец 1 -
Претплата на иностранство на пошти:
на годину Дни 30 - 15
шест месеци 15 - 7
три месеца 7 - 5

Бугарска на прелому

Важна министарска седница.

СОФИЈА, 6 маја. — Јуче у 9 час. пре подне била је заказана министарска седница у дворцу под краљевим председништвом. Но још у 6 часова изјутра краљ се извео аутомобилом у Фердијандово и није се враћао све до у вече. Ипак, у његовом одсуству одржана је у дворцу седница, којој је присуствовао престолонаследник Борис.

Како је престолонаследник познат као предтвљеник струје на двору која нагиње Русији и тражи да Бугарска интервенише, и како је одмах после ове седнице Радославов примио представнике Сила из Споразума и са њима необично дуго конференсио, то се у политичким круговима верује да се Бугарска налази пред решењем и да је русофилска странка победила.

БОРКО

Наши у Пешти

Разговор са г. Павичићем.

У овој последњој партији наших интернираних грађана, који су дошли из Аустро Угарске, дошао је и г. Милан Павичић, председник српског добровољачког одреда.

Г. Павичић био је интерниран у Веђешу, месту, у даљеном 27 км. од Пеште и пошто је један члан спитинског суда гарантовао за г. Павичића, то је г. Павичић био потпуно слободан и имао је прилике и времена да врло често одлази у Пешту да види садашњи начин живота у Пешти.

Ми смо доносили разне извештаје из Пеште, пре него што смо добили из Пеште информације из страних листа бугарских или румунских. Али податке које нам је дао г. Павичић, највише још ниједан лист у Србији објавио а они су врло интересантни и од великог су значаја и због тога што они оцртавају најверније фактично стање живота у Пешти и у целој Аустро-Угарској.

Из података се јасно види, какве политичке и економске прилике владају тамо, како је народ расположен према властима и рату, и најзад, како је очажно стање у народу.

Како је расположење у народу за овај рат? питао га је наш сарадник.
— Народ у Мађарској, познавајући њихов језик и дух, ја сам раније живео у Пешти, говори свуда где стигне, да Мађарска не може да живи без Србије и непрестано изјављује жељу за миром. Опозиција а народ, сви су противу даљег ратовања, они до душе не могу и не смеју да напишу у новинама, али по јавним локалитетима и свуда на улици само о томе говоре.

Мир по сваку цену мир са Србијом, иначе немо покркати од глади то се свакодневно говори а претреса по долама. Само је Тиса, једини човек који гура народ у коначну пропаст. Он једини жели рат и његови другови у влади. Он је и носилац ратне струје. И да Бог да, да дочека крај рата!

Како стоји са хлебом у Пешти?
— Једно кило хлеба стаје у Пешти 52 крајдаре,

(по нашем 1.10 динар). Али то се не може замаслити, у Србију да је хлеб. Хлеб се састоји из пројинг, јечменог ражаног брашна и кромпир. Бело брашно оно обично звано жуљаш нигде се не може видети.

Како је са индустријом?
— Ни једна приватна фабрика не рђи у Пешти! Сад можете мислити како онда изгледа жалосно и тужно Хљаданама пројјак, деца и жена а и војника иду улцом и просе, све је остало без средстава за живот, хранивог у рову и на граници а породица проси.

Животне намирнице у Пешти овако стоје:
Пиринац кило 2.60 круна
Месо 8.—
Маст 7.—
Јаје комад 12 крајд.
Пар пилића 12.— круна

Ове животне намирнице врло су често појава, и види се само по кућама богатих јевреја, иначе код радничког света врло су ретке у две или три недеље једанпут се једе месо.

Па кад так очајно живи народ и гладује формално. Молим вас лепо, како се држи штампа њихова?
— Донео сам вам неколико пештанских листова а међ њима и Politisches Volksblatt, тај лист је највише развијао шовинистичке страсти, гурајући народ у рат.

Ради умирења публике и гласаг света, си донеси врло често вести да је г. Пашић био у Петроград и враћајући се из Петрограда свратио је у Беч да преговара за мир са Аустро-Угарском.

Да би улили храброст у војсци и мржњу према нама, раздали су војсци која стоји према Србији литографисане примерке „Српског оченаша“, јер је војска страшно деморалисана, а нахватала страх од Срба. — и тај примерак „Српског оченаша“ сваки војник мора да научи напамет, и свако вече при лежању и пре обреда мора гласно поједан у воду да чита пред свима. Текст гласа:

Vater Peter: der du bist in Belgrad und in Nisch, vernichtet werde dein Name und zug-unde gehe dein Reich. Dein Wille geschehe weder in Wien und in Berlin.

Gebe deinen Soldaten gegen Erhörungen das tägliche Brot, als auch den Witwen und Waisen welche dir niemals vergeben können, denn du achtest keinen Frieden sondern du führst Krieg und kriegsmörderische Politik. Fahre von Belgrad nach Kragujevac, Nisch und zu letzt in die Hölle — Amen.

Verwünschst seist du Pa-schitsch, der Putnik ist mit dir, vermaledeit ist der dich zum Minister gemacht. Bitte für Peter in Wien und in Berlin und in der letzten Stunde der Höllenfahrt Amen.

„Српска Оченаш
У име оца Петра, Александра Сина и нечастивог дуса Пашчића — Аман.

Оче Петре, који си у Београду и у Нишу, века вестине твојимна и века про адне твој држави. Твоја жеља да уђеш у Беч и Берлин неће се остварити. Дај твојим војницима, који гладују, насушаног хлеба, Такође нахрани удовице и сирочад која ти не могу одржати, јер ти не поштујеш мир већ водиш рат и ратобубачку политику. Бежи из Београда у Крагујевац Ниш и најзад у пакао. Амин.

Нека си проклет Пашчићу и Прутки са тобом, нека је проклет и онај који те уочио министром.

У путу за пакао моли се за спас душе Петра у Бечу и Берлину — Аман.

— Свршиће се. —

Епиграм
Већ дванаест лула
На румунска врата,
Па ипак им запело
Због српског — Баната!
Али кад им улес
Загубио на врата,
Остале без свега...
Па и без — Баната.
М. Расински

Работ
Пише ми из Ниша један пријатељ.

Чуо си сигурно већ да је Дифранко узео под закуп хотел „Европу“? Башта је лепо уређена, а и цене су добро уређене. Пролазим јуче поред његовог подрума. Кроз улопа одворен прозор видео сам Дифранковог момка како хладнокрвно водом крсти по фламама вино, које он назива „тамјанским“ а продаје га по 6 динара литар.

Кад сам га ја упитао шта то ради, он ми је не прекидајући „рад“ одговорио:
— Па знате вино је и сувише јако па може да шкоди.“
Аргус.

16 Маја — 2 Јуна

Немачки пораз на Дњестру.

Петроград, 3 Јуна
25 Маја главна маса немачке снаге претрела је осуду пораз и одбачена на другу страну Дњестра. На овај, већ 31. маја ко мандант прот вничке војске потписују почетак опште офанзиве извршио је нове нагаде са осталим својим пуковима, упућујући

главне снаге немачке масе дуж десне обале Стрија прогнати Мост брана код Жича. У освјатк зоре 2 Јуна изгорио је доживео и в праз. Сам код Борожничка — Крулевска побили смо бјанетом и зајкопапа 1000 Немца, који су злоупотребљали белу заштиту. Од 16 маја до 2 Јуна зарибли смо на свом сектору око 40 000 људи, међу којима 860 официра и заруљева и два тучаја толова. Укувни губитци непријатеља за месец дана на овом фронту од 60 врста из носе 120 — 150 000 љуа. Гу те допун ке к лоне св кодевно су силе са крплатских падина да појачају непријатељ; нове долунске јединице, првобатно одређене за источну Пруску, виле су свој судбоносни свршетак у долинама Стрија. Остале јединице исте врсте улазиле су у борбу усамљене, пре и го што су имале времена да се саје са одређеним јединицама. Сем тога знатна појачања која су пренета на овај сектор са сектора Самбор — Билче у правцу Миколајеви, доказују озбиљне симптове деморализације. Занимљиво је да се трагови овога догађаја на Дњестру налазе у непријатељским званичним репортажима: званичног српског војсковође Руса у нареду, означен је у званичном комјуниску као њихова победа и као бекство Руса у нареду. Сутрадан у истом комјуниску се казивало да се немачка војска успешно одупире руском идирању, док се трећег дана јављало како Руси раслолажу великим снагама у тој области. Тај циклус је извршен у три маха у званичним комјунискума протививковим у току једномесечних бораба на Дњестру.

Утисци из Пеште

Пешта — грло пешчаног сата. — Пешта је утврђена. — Пруси. — Бегунци. — Нови регрути. — Одјеци из Берлина.

Букурешт, 8. маја
Пешта одјекнуло од хумске Бучва, ужурбаност, која никада не прстаје ни у највишим једине војске која је у рату, испуњава сваки тренутак дана и ноћи. Пешта се може упоредити са уским грлом пешчаног сата у коме се гуши песак рата. Цела Аустро Угарска, па чак и Немачка, гурају хиљаде, стотине хиљада војника и сиван ратни материјал преко овог уског кона, из кога се све то шири даље, дуж граница Карпати. Живи талас људи који се креће протрву Руса не сме никако ни олабити нити заспати, ако се хће да се стара престовица Мђарске и даље сачува.

Препреке од бодљикавежице, саграђене на нарочито смишлене начине, стоје по широким пољима око Пеште. То сазлоча да је пре месец дана био у њој овладао ужасан страх од Руса. Тај страх, изражен у једнм пренажењем јауку за помоћ, довео је, одавно основио Пруса који гада испуњава свјам гомили лама уске пештанке улице.

Чак и кад се куцају чашама са својим браћом Аустријанцима, укрупена цемојадна учтивост коју Пруси афе старја не може да скриве презрив осмејак која се јавља испод њихових војничких бркова. Изабиле афјактаје испуњава ваки покрет официра и једне и друге војске, — они су војни позери.

Још увек остају — срећете их на улици и на железничкој станици — постољене групе бегунци који су се склонили испред руског надирвања. Овај узнавевена поглед, која карактеристике све које је дохватио врлог рата, вије још ос авио. Они притикују своје шарни бојне рупе на очи, бридући стино сузе, и тако пролазе улицама. Њихове беле хелице, које су некад биле чисте, извезене шареним везом, изгледају жалосно све искљене блат м. На ногама носе тешке докуле. Казано им је, тим сељацима, да је Аустрија добила велику победу и да ће се ускоро мо-

Економија и привреда

У дому и у дворшћу. — Одржавање чистоте у кући и осталим зградама. Припремање за зиму. Обележити грла за продају.

Око сивоке. — Мотрити да се око не добије наду, као и да се од убода или од другог чега не првља; лечити је, ако то буде. Коње и говеда кувати исто тако и свиње говити да се куцају, најбоље у чистој води. Добри пашињаци за свусток права благодат. Пазите кад краве воле, па их пуштати под добре бикове. Живини давати зрнсту и зелену храну те стога је пуштати и на пашу.

Друго прскање противу пероноспоре и друго запрашивања сумпором против оидиума. Треће прскање противу мољаца по гроздима и антракнозе (урњевине). Претресање каменца у новим садницама од калемљених лозе и одесање жилица. Друго прскање. — У расаднику: чишћење изданака на матичницама и веавање лозе. Треће прскање. Чишћење калемови у приоришту од жила Довршује с зелено калемљене Прскање родне лозе и младих зрелих и зелених калемова противу пероноспоре. Наводњавање приоришта ако је суво.

У виланцику. — Најјане ројење. Обидно сабирање меда. Мед се већ може истресати и стресалицом (центрифугом) и правно са се омет наместити да пчеле даље мед праве. Вештачко ројење.

На дванишћу. — Пашење и огртање. Понуваати расадом местичава (наредичава) места.

У винограду и воћњаку. — У винограду траје још цветање лозе. После цветања лачења, везивање и заламање лозе. Продужава се зелено калемљење.

Утисци из Пеште

Пешта — грло пешчаног сата. — Пешта је утврђена. — Пруси. — Бегунци. — Нови регрути. — Одјеци из Берлина.

Букурешт, 8. маја
Пешта одјекнуло од хумске Бучва, ужурбаност, која никада не прстаје ни у највишим једине војске која је у рату, испуњава сваки тренутак дана и ноћи. Пешта се може упоредити са уским грлом пешчаног сата у коме се гуши песак рата. Цела Аустро Угарска, па чак и Немачка, гурају хиљаде, стотине хиљада војника и сиван ратни материјал преко овог уског кона, из кога се све то шири даље, дуж граница Карпати. Живи талас људи који се креће протрву Руса не сме никако ни олабити нити заспати, ако се хће да се стара престовица Мђарске и даље сачува.

Препреке од бодљикавежице, саграђене на нарочито смишлене начине, стоје по широким пољима око Пеште. То сазлоча да је пре месец дана био у њој овладао ужасан страх од Руса. Тај страх, изражен у једнм пренажењем јауку за помоћ, довео је, одавно основио Пруса који гада испуњава свјам гомили лама уске пештанке улице.

Чак и кад се куцају чашама са својим браћом Аустријанцима, укрупена цемојадна учтивост коју Пруси афе старја не може да скриве презрив осмејак која се јавља испод њихових војничких бркова. Изабиле афјактаје испуњава ваки покрет официра и једне и друге војске, — они су војни позери.

Још увек остају — срећете их на улици и на железничкој станици — постољене групе бегунци који су се склонили испред руског надирвања. Овај узнавевена поглед, која карактеристике све које је дохватио врлог рата, вије још ос авио. Они притикују своје шарни бојне рупе на очи, бридући стино сузе, и тако пролазе улицама. Њихове беле хелице, које су некад биле чисте, извезене шареним везом, изгледају жалосно све искљене блат м. На ногама носе тешке докуле. Казано им је, тим сељацима, да је Аустрија добила велику победу и да ће се ускоро мо-

Друго прскање противу пероноспоре и друго запрашивања сумпором против оидиума. Треће прскање противу мољаца по гроздима и антракнозе (урњевине). Претресање каменца у новим садницама од калемљених лозе и одесање жилица. Друго прскање. — У расаднику: чишћење изданака на матичницама и веавање лозе. Треће прскање. Чишћење калемови у приоришту од жила Довршује с зелено калемљене Прскање родне лозе и младих зрелих и зелених калемова противу пероноспоре. Наводњавање приоришта ако је суво.

У виланцику. — Најјане ројење. Обидно сабирање меда. Мед се већ може истресати и стресалицом (центрифугом) и правно са се омет наместити да пчеле даље мед праве. Вештачко ројење.

На дванишћу. — Пашење и огртање. Понуваати расадом местичава (наредичава) места.

У винограду и воћњаку. — У винограду траје још цветање лозе. После цветања лачења, везивање и заламање лозе. Продужава се зелено калемљење.

Утисци из Пеште

Пешта — грло пешчаног сата. — Пешта је утврђена. — Пруси. — Бегунци. — Нови регрути. — Одјеци из Берлина.

Букурешт, 8. маја
Пешта одјекнуло од хумске Бучва, ужурбаност, која никада не прстаје ни у највишим једине војске која је у рату, испуњава сваки тренутак дана и ноћи. Пешта се може упоредити са уским грлом пешчаног сата у коме се гуши песак рата. Цела Аустро Угарска, па чак и Немачка, гурају хиљаде, стотине хиљада војника и сиван ратни материјал преко овог уског кона, из кога се све то шири даље, дуж граница Карпати. Живи талас људи који се креће протрву Руса не сме никако ни олабити нити заспати, ако се хће да се стара престовица Мђарске и даље сачува.

Препреке од бодљикавежице, саграђене на нарочито смишлене начине, стоје по широким пољима око Пеште. То сазлоча да је пре месец дана био у њој овладао ужасан страх од Руса. Тај страх, изражен у једнм пренажењем јауку за помоћ, довео је, одавно основио Пруса који гада испуњава свјам гомили лама уске пештанке улице.

Чак и кад се куцају чашама са својим браћом Аустријанцима, укрупена цемојадна учтивост коју Пруси афе старја не може да скриве презрив осмејак која се јавља испод њихових војничких бркова. Изабиле афјактаје испуњава ваки покрет официра и једне и друге војске, — они су војни позери.

Још увек остају — срећете их на улици и на железничкој станици — постољене групе бегунци који су се склонили испред руског надирвања. Овај узнавевена поглед, која карактеристике све које је дохватио врлог рата, вије још ос авио. Они притикују своје шарни бојне рупе на очи, бридући стино сузе, и тако пролазе улицама. Њихове беле хелице, које су некад биле чисте, извезене шареним везом, изгледају жалосно све искљене блат м. На ногама носе тешке докуле. Казано им је, тим сељацима, да је Аустрија добила велику победу и да ће се ускоро мо-

Економија и привреда

У дому и у дворшћу. — Одржавање чистоте у кући и осталим зградама. Припремање за зиму. Обележити грла за продају.

Око сивоке. — Мотрити да се око не добије наду, као и да се од убода или од другог чега не првља; лечити је, ако то буде. Коње и говеда кувати исто тако и свиње говити да се куцају, најбоље у чистој води. Добри пашињаци за свусток права благодат. Пазите кад краве воле, па их пуштати под добре бикове. Живини давати зрнсту и зелену храну те стога је пуштати и на пашу.

Стрјховит пораз

Руска победа над Аустријанцима

Букурешт, 6. Јуна
Према поузданим вестима аустријска војска која је прешла у Бесарабију, потучена је од Руса — после једне огорчене борбе — и у паничном бегству повукла се у Буковину. Руси су задобили доста заробљеника, оружја и муниције.

Женски свет

Трајање сварљивости руских јестива.

У данима када животне намирнице достигну можда свој крајњи максимум — то разумем крајњу могућност плаћања — верујем да ће бити од користи за наше истинске домаћине, ако им изнесем вредност појединих јестива у погледу трајања њихове старљивости т. ј. док не буду потпуно искористићена од желудачних и цревних сокова. Интересантно је да се срамерно брже сварује и потпуно је искористићује, она храна, чије су личне цене приступачне и најсиромашнијој класи. Стога не трба да се чудимо, кад на лицу општанске сирочади не већемо усхићености и бледла, та два употребна фактора њихове белне помоћи. Сиротиња је посљедно можда живи здравом ваздуху и невољно упућена на намирнице најквже цен, на онај део хране која се у већини случајева најбоље искористићује. А те две чињенице нису ни у којкој преци њене, ако их ставим на прво место, кад је у питању одржавање живота.

Научни податци о трајању сварљивости појединих јестива говоре следеће:

- За 1 ч с вари се: куван пиринач
За 1 час 30 мин. сваре се: лупина јаја, мекане куване јабуке, спанаћ, папула од грашка и пасуљ.
За 1 ча 45 мин.: куван мовак, кувано сало
За 2 часа: кувано млеко, ројана јаја, куване киселе јабуке.
За 2 часа 15 мин.: риба уопште, некувано млеко.
За 2 часа 30 мин. кувана јагњетина, пржени кромпир, пржена бураија, крупан пасуљ, грамак, сомак.
За 2 часа 45 мин.: пржена мекка гоцојена, усечано месо од живине.
За 3 часа: прсна шунка, бифтек, печена мршца говедина, колчак, растворен, кељ, салата.
За 3 часа 30 мин.: печена и усолена свињетина, топљен бутер, бев кромпир, устојан оир.
За 3 часа 45 мин.: бела кафа и хлебом.
И тако даље.
Најтеже се сваре — за 5—6 часова: телне печене печена јовњина кувано папца, гоаејн лој, коштичаво воће, бјадел, ораси, давно усолено месо, печена јегуља, кисели купус, салamura.
У једном од идућих бројева доносићемо апсолутну вредност појединих животних намирница.

Шала

— Гле, гле, па ти ми се од главе до пете реновираш. Којко си за то све платила?
— Веома мало. Готово ништа!
— За шешир — две ноћи на подломају; за тоагалеу — један тур до Ниша, а за шмук, ципеле и остале стварице — две недеље „бављена“ и „јурцања“ по Солуну!

(Дејан Телеграф)

Данашњи Беч

Предграђа — „Тиргартен“ — Класифициран живот — Победа и мир — Поворшта — Универзитет — „Клиника“ — Рањеници. — опис једног мађара —

Један наш сарадник, студент у Бечу, добио је пре два дана писмо од свога школског колеге — мађара — сина Стеван Ледера, члана угарског парламента. Писмо је из Швајцарске (млади мађар је пре критичког времена допутовао из Беча на опорављење у један женски санаторијум) а садржи поред осталог и врло непријатан и интересант опис живота у Бечу.

Карактеристике ради доносимо опис у целини:

Аво... Ја знам, драга колега, да ви жалите за овим бурним раскошним животом у Бечу; Вас одводи врло често сањива или будна мисао у оне веселе улице, међу омањим и безбрижним светом. Али Ви се јако варате. И ја жалим за Бечом, али не зато што нисам у њему, о не, већ зато, драги колега, што више нема оног старог Беча, оног најнежнијег и најпријатнијег студентског уточишта.

Ја сам веровао да рат доноси собом много измена, али ја нисам могао никад ни да помислим, да може ништа да се организује на овом свету, што би било у стању да и у десетом делу овако измени Беч, као што је он данас измењен.

Ви сте волели „пратер“, али ја се јамачно не варавам како кажем, да бисте га данас мразили. Павиљони, летњик ресторани, дуге алеје, засечене стазе — све је то претворено гвозденом руком у нешто страшно и мртво, у најпори историски злочин, у насиља изазвани рат. Трик наших дипломата доводи нас до овега данас њихов уобичајени понос, кад њихова лага, луксузна наручница заустави пред главном стагом један отргнути вјешњик аустријске монархије (и замислите још да је то каква Србин, Хрват, Далматинац) и забрани им приступ у огромни парк То хете Ви боље разумети.

Уосталом ја бих још био срећан да се назовем срећним, када би било утехе, да је то случај само са „пратером.“

Сви околни паркови, сва излетна приобита, „каленберг“, „Централ Фридрих“, залеђена ХХ кварта све је то ваше мање обрађено у крајњу одбрану лакомислених подстре-

кача ужасног европског појара, због којих треба да страда ова весела, непријатна варош.

Према „Шенбруну“ су извршили другачији злочин (Ви се радујете употреби ове речи; верујте, ја не познајем други, блажи израз); њега нису мобилисали, али су у њему уништили свеколики живот; у „Тиргартену“ су све животиње публице, његова Светлост амала је овога пута више обзира према одржању жавота бечке сарочади, него према животу његових bestiјалних питомца; као да у томе има каквог оправдања.

Живот по Café-има није изумро, он се само класифицирао. Једна класа — врло ограниченог броја — живи у нормалном изобиљу и неморалном стреху, а друга — ову сачињава целокупна остала маса — вешито је опијена заблудом и вечито гледи на монополисаном оброком. И док први, отроковани гњевом увређене „савести, гаје под ногама званичне билтене главног генералштаба, догле други тријумфују над свакодневним непријатељским „поразима“, расејаним најкрупнијим словима по странама сутеренских журнала.

Необавештени уверавају у нашу увек врло сору победу, а обавештени прижељкују и најмањи успех, да би на њему сондирали земљиште за мир.

Осепратном мару постоје неке верзије, али то не овде, већ у крајевима око Пеште.

Да ли сте жељни, љубезни колега, опере „Вирг-а“? Ја сам се даје да убедим, да они нису осетили измену, али ми ниско не полази за руком. Некад бујно и црно власје немачких класичних комада, сад је оседело; оронуло је много употребом, готово у сваком реортоару. Неко захтева да се искључиво она представљају, а ја не могу да верујем да су тај „неко“ ни они који их играју, ни они који их гледају.

Универзитет не ради већ давно. У њему је смештена једна врло марљиво уређена болница. Доброволне болничарке су чланови гротокрације. У ову болницу и мају приступ само официри.

„Клиника“ је остављена употреби грађанства, само

тежи случајеви код војних обвезника узимају се у обзир.

Видео сам доста руских заробљеника (Ваше не, као да их и нема, ма да су новине доносиле у своје време озбиљне цифре) али много више, чак несравњиво више наших рањеника. Беч је пре био мрк, сад се бели и плави.

Да ли жалите сад што нисте у Бечу? — Не, Ја те? — Зор.

На Кавказу

— Суобштина офанзива —

Петроград, 4 јуна. Кавкаски генералштаб саопштава:

Турци су предузели офанзиву у области Азор-Ампондор, али су одбијени. У области Вава долазило је до незнатних сукоба између наших трупа и курдских чета.

— у приморју —

Петроград, 13 јуна. Саопштење генералштаба кавкаске војске од 1 јуна:

У првцу приморја пушкарање. У правцу Дерикалаца Чугај Јанук омање борбе са Курдима. У областима Сонора вођене су мале чарке и Турци су одбачени у западном правцу. На осталом фронту никакве промене.

Балкански неутралци

Грчка, Бугарина и Румунија

Руски лист „Новое Звено“ доноси у последњем броју чланак под горњим насловом из кога доноси део, који се односи на држање балканских неутралних држава.

„Држање Румуније и поред свих изјава политичара — држање војска краља Фердинанда, зависи још увек од нашег успеха у Галицији и Буковини. И, онаг тренутка, када на вашој страни буде забележена икаква победа о судбоносног значаја по даља токови ратнија, Румунија ће и поред свих обзира према немачком двору, учинати у своје држање обрт повољан по нас.“

Држање Грчке слично је са држањем Румуније, и она чека на какав већи наш успех, и на исход избора који ће се за који дан извршити (избори су извршени и Венизелос је добио огромну већину. Ур.)

По писању бугарских листова држање Бугарске зависи од држања Румуније

и Грчке. Кад се има на уму да се кључ решења балканских државница данас налази у Софији, онда је јасно као дан, да се сва акција наше дипломатије мора у правата на Бугарску.

Данас се бугарски народ одушевљава предњом мишљу, мишљу о Македонији. Свака изјава бугарских уливних државника и јавних радника односи се на Македонију, и траже од нас да натерамо Србију да им уступи Македонију која је по бугарским листовима „постала поприште крвавог српског терора!“ Међутим то је нетачно. Сви они који су имали прљаве да прођу кроз Нову Србију уверили су се да је тамо заведен идеалан ред, какав се само пожелети може.

Желећи да нас нагнају да изиђемо у сусрет њиховим жељама Бугари су почели да забрављају на своју ослободитељку, и пропуштају муницију за Турску.

Али блажи се дан „дан руске победе и онда ће настати обрт, који ће знатно изменити данашњу ситуацију. Ново центраисање руских снага у Буковини осигурава нам победу, која неће остати без утицаја на држање Балканских држава, које су и данас још увек неутралне. Само питање је како ћемо се тада према њима држати, да ли ће својим уласком у акцију, онда када смо ми и наши Савезници прелазили читаво море крви, успети да изврше своја национална уједињења, питање је, да ли ће Савезници хтећи у свему да задовоље њихове снове, њихове тежње.“

На Галипољу

— Нов гласнонотаријум —

Дат., 4 јуна.

Јављају из Софије, да ће Феги Беј, посланик турски у Софији, добити месо вошег команданта на Галипољу и да ће га у бугарској престоници заменити Чевал-Беј, пређашњи турски посланик у Србији.

У Азији

— анемтуроник покрет —

Петроград, 4 јуна

Јављају из Недефа фо крвавом сукобу између ста новништва и турских трупа које су обесветиле гроб једног веома поштованог имама. Раздражење против Турака брзо расте у Недефу и Кербели.

чу, радовала се овим новинама свемоћи.

Али то је немачки учитељ који је, изоначен за своје стране овим нездравим похађањем, мало по мало пропагирао до у највише друштвене класе ову вртоглавину угњетавања. Без његове сопствене лудости и саучесништва у злочину, бесна лудост била би локализована у извесне политичке и светске кругове, у средње високе трговине, велике индустрије где су богатство и луксуз будили непрестано нове апетите, у једној аристократији звидљивој и аргантној, код милитарца сјајнога порекла, заслепљених, нестрпљивих да консолидују њихов предстиж и да вазуку из њега користе. То је он, учитељ немачки, који је себе начинио апостолом свију ових доктрина охолости, који је отровао целу нацију.

До 1870, он се био ограничио да бодри, истина са

Аустро-талијански рат

— У Триенту —

РИМ, 1. јуна

Није се догодило ништа значајније дуж границе Триента. У Кадоре непријатељ је упорно нападао преко ноћ на Монте-Пиан, пошто је претходно преко дана припремао те нападе артиљеријском ватром са фронта Плацансе, али су сви ти напади одбијени.

— у Карнији —

У високој долини Кордевола наша артиљерија је бацала у ваздух магацине са муницијом, оштетили непријатељско утврђење у Грезаси. У Карнији се успешно вртала бомбардовање Малборгета, у коме смо бацили у ваздух доњи део утврђења. Добивене су и остале појединости о операцији коју су алиски одређи извршили ноћу између 29. и 30. маја на тешком терену алипске области Волаје. И поред упорног отпора непријатељског, који је био у заседи на стенама позиција је заузета, причему је задобијено оружје, муниције, бомби и заробљеника. Ова су се предали, јер нису могли побећи и запрепастио их је налет наших трупа. У зони Крва (Монтенера) наша артиљерија је тукла један непријатељски логор, нагонивши трупе у бегство ка Бовецу (Плецо) (Флич). Према са гласним исказима заробљеника задовољених у долини Плаза, губитци непријатељски били су врло велики.

— Са српског фронта —

Заробљеници такође тврде, да их је већина дошло

Немачки слови

Изводи из уводног чланка берлинског листа „В. Ц. ам Митар“.

Следећи ступци најбоље карактеришу на који се начин објашњавају немачки народ чаме се уздиже његов морал. На жалост ови уједино расветљују здравом разуму њихов прикривен страх.

„На супрот тесном уображењу наших непријатеља, првенствено колосалних армија, које су требале већ новништва и турских трупа које су обесветиле гроб једног веома поштованог имама. Раздражење против Турака брзо расте у Недефу и Кербели.“

са српског фронта. У околини Тржића (Монфалконе) непријатељ је покушао да запали једну шуму, али је одбијен и ватра је угашена.

— Куна — Валона —

РИМ, 2. јуна

На границама Триента и Кадоре постепено заузимамо доминирајуће положаје. Непријатељ није показао знатнију активност, сем што је предузео артиљеријска гађања из даљине и два узалудна напада 31. маја против Куна—Валоне. Јачи и учестанији били су непријатељски покушаји да напада у Карнији код кланца Сезис који се непрестано јако држи, а нарочито на линију гробана Монте—Авостане—кланцу Монте кроће, где је непријатељ 1 јуна у јутру предузео снажну офанзиву, припремљену јаком артиљеријском ватром преко ноћ, која је постала у зору још жешћа. Непријатељ је био одбијен и гоњен на бајонет. У зони Крва (Монтенеро) водела се удаљена артиљеријска акција.

— На Сохи —

Наказним извиђањем дуж линије Соће боље је утврђено него каква је утврђења подигао непријатељ, која је местимце на наше линије обзила или бетонирао, појачавши их металним околном и заштитањем их другим редовима жиди и минама. Ветераје су на многим местима укпане и ноћу се мотри рефлектори ма и ракетлама. Такође су примењене телеграфске, телефонске и оптичке комуникације.

Руси ће напустити њихов део полске, да би негде дубље у огромној империји ископали гроб и својој последњој одбрани. И тала? О, то ће најмаркантније осветити швантјаски фронт на полсковој потомака. Шта ли ће тада садржати „Језгровити“ француски командант? Да ли ће се проседи генералисим задовољити у којим залуталим отпатком нашег војника?”

„Душа германског војника је надчвечански узвишена, која се усудује да саветује своје подлом непријатељу, да прикљони оружје и да тражи милости, д-к не баче кесно било. Ми ћемо бити и сувише скромни, ако откупимо животе наших војника целом Бел

гијом, северном Француском, Руском и Пољском и ако десеткује енглеска тржишта.

Енглеска је обећавала двадесетогодишњи рат, рат о нашег истребљења, да би уздигла морал руских генерала и да би обманула владу неутралних држава тојој је помогло, да ангажује код својих савезника огромне војне лиферације, а да ли ће имати моћи да задржи валет наших колона — то ће највећије објаснити наша салања офанзива.“

„Не блудите ви, који се називате крвним непријатељем германске нације, прикљоните немоћно оружје и знајте да је истина само у оштрици пруских бајонета.“ Зор.

Свети Сава

Одликовања

Орденом Св. Саве трећег реда одликовани су резервни пуковници: пешадиски Милан Анђелић и санитетски Мита Поповић. Аот. тех. пуковник у пензији Димитриј Влазић, резервни санитетски и јорж: Аврам Д. Винавер и Леон Коца, ослободилају их све од плаћања.

Орденом четвртог реда:

Резервни санитетски пуковника Ђуру Гаврића; резервног санитетског и пуковника Ђорђа Ј. Н. Колића; резервне мајоре артиљеријског Тимотија Новаквића и санитетске: Александра Поп Драгића, Ђорђа П. Нешића, Драгољуба И. Ђорђевића, Спирчу Н. Димитријевића, Венцеслава В. Стејале, Слободана Рибникара, Ивана Поповића, Ж. војина Н. Милениковића, Андреју Јовановића, Константина Константиновића, Владимира П. Поповића и Љубишу Вулковића.

Орденом петог реда:

Резервне пуковнике: пешадиског Михаила Радуловића; артиљеријске: Милутина Т. Павловића, Панга Трифковића и судски Милан Р. Милојевић; резервни мајоре: пешадиске: Сретена Славковића, Станимира Обрадовића, Љубомира П. Радуловића и Горчакова Мило Јовановића; коњичке: Тему Тодоровића и Ристу Р. Паранса; артиљеријске: Митиша Д. Марковића Светолика Караулића, Светозра Јиванића, Михаила Скулића и Јакова А. Недељковића; санитетске: Јована А. Ђокића, Аврама Ј. Фарковића, Тодора Ј. Јанковића, Милутина М. Дуњића, Милана А. Милованића, Здравка С. Ивковића Добричаца А. Петрова на, Солмона Ј. Далкаја, Драгомира М. Николића, Љубомира С. Стојановића, Војислава Михаиловића и Војислава Ст. Поповића и судске: Љубомира У. Рогачковића и Димитрија Н. Тадића.

Штампарији Драг. Грегорић-бапотребна су два ученика.

ИЗ РОВА

Пошто је сино у Тамнаш?

За време нашег повлачења једног дана кад је наш ескадрон био заштитни, командир посла паралелника Војислава Симића из Бањана среза Тамнавског округа Ваљевског са залатком, да види коликом снагом настају непријатељски оглошаш, да би поднео што тачнији извештај, командир му рече, да гледа да се провуче кроз непријатељску предстражну мрежу и да дође до главнице непријатељске.

Поша, Симић се паје са својим другом Драгославом и праћујући се рече му: „Гледају да са патролом дођем чак у моје Бањане.“ „Ајд не лажи“ одговори му Драгослав, „Ко лаже? Ради самног шта хоћеш, ако ти довече не до-

ФЕЉТОН

Немачки школски учитељ

1870—1915

— Georges Leconte —

У Француској су нам много понављали да је то немачки школски учитељ који је, 1870, однео победу. Нисам да ли је и у тевтонским земљама, то мишљење тако разларено. Код нас, ово је за дуго година било тако текуће, да сам се у време мога првог путевања у Немачку много зачудио што нисам никако видео, у средина свију ратника од бронзе са шлемом на врху, и статуу харем алегориску учитеља са дебелом наочарима, који се заморио претерано газдржујући младе германце. Не знам дали су Немци били незехвални према својим школским учитељима или не признају њихову улогу онолико важности колико смо им ми

сами дали. Али оно што је извесно, то је да сав свој метал којим располажу резервисали за њихове колосалне фигуре Германце, за њихове не мање многобројне ликове Вилема са изгледом увек мало успахиереним и неспокојним за његов триумф, за саркастичну булдогу Бизмаркову, Молтке-ову, Роан-ову са дивним смеураним као у неваљалих жена. Зашто да се претварам да сам био обманут овом првином у „лепоту“ немачких вароши и у изражавању немачке захвалности, најпре јер је она обркала наше познате идеје затим јер је једна статуа немачкога учитеља, представљена под нешто агресивним претензиозном маском професора Кналке а била допуњена, на један шављив начин, колекцију невестоватних споменика које Немачка нуди дивљењу света.

Али ако се исто тако може помислити да Немачка из 1870 дусује делом своје по-

беде своје ускипелом школском учатељу, извесније је још да му Немачка из 1915 дугује свој пораз. Јер немачки је учитељ, у једној широкој мери, одговаран њену мегаломанију, њену грађанствену, њену господаран и дивљи мистицизам.

Без сумње, поминати од охолости мали сеоски племићи и јункери очекивају од рата пљачке, ширење њихове моћи и њихових привилегија; без сумње, спекуланти, индустријалци и трговци жуђу жељу рат да би узаптали за Немачку све светске пјанице. Без сумње и гадне филозофске силе, неутољиве теоретичара рата страхале окретаху све више и више Немачку ка бесу за господарством и крви. Очигледно још, социолози и политичари покретаху се у њиховом лудилу једне Немачке „изнад свега“, диктујући свој закон и своје фантазије делој васиони. И буржоваја, нестрпљива за пља-

не милосрдним тежњом на непријатеља, патриотски подни који је требао да осигура унију Немачке под хемонијом Пруске. И једино силом он је видео реализацију ове наде. Али, практична и реалистичка као што је била тадашња немачка политика, она се није завела у мистичне сањарије најширих господарења.

Али, мало по мало, у месту да сматра поезију као полезну тачку плодног мирољубивог развијања, у месту да се ралује без зависти и горчине овом неочекиваном триумфу којим се дуго удивљавао, немачки школски учитељ дао се залудити мегаломанијом. Са душом која се преливала злоробом и завашћу, убеђен да је Немачка била жртва, јер није владала још над светом у коме су јој, како они говорили, њене врлине, њен организаторски дух, њена огромна популација давили праг на су прематају, он је започео свој

гадни прозелитизам који је, трупује се из године у годину, разседао малу буржоизију целе Немачке, и до различног света свију земља империје.

Ови немачки школски учитељи, колико су их онама слушали, у Zeughaus у, берлинском музеју трофеја, на платформи одвратног споменика победе, и, у провинцијама, на степенима свију њихових ратничких статуа, не распаљују патриотизам, дајући поштовање мртвима и причајући фантасти не успехе њихове историје, већ приповедајући мржњу и освајање, и спајајући охолосту, суровим жуђањем, господарским халуцинацијама, детиње душе њихових ученика које ће у будуће сањати само о Немачкој богатој, надувеној, страховитој, са својим канџама у срцу света!

Он, тевтански школски учитељ, био је свакодневни лајало, свестан а неуморив лајало бесне мегаломаније

Коалицион кабинет

СОФИЈА, 6 јуна.

Један члан кабинета изјавио је једном руском коре спонденту, да ће за данашњег кабинета одступити два члана и да ће на њихово место ући два опозиционара. Врло је вероватно, да ће из кабинета изступити још два члана, како би цела опозиција била заступљена у влади. О овоме већ се воде преговори између др. Радославова и шефова опозиције.

Борко.

Са запада

— уопшт британских трупа —

Параз, 3 јуна.

Британске трупе отеле су јуче ред шавчева заданко од ла Басе; на осталом фронту нема шта да се забележи. Један немачки аероплан био је приморан да се сапусти међу наше редове северно-источно од Ферте Милова. Авијетачари су заробљени.

Руска марица

— Укрупњење Руска —

Петроград, 4 јуна

Начелник маринског генералштаба вице-адмирал Русис наименован је за помоћника марине, с тим да сачува пређашњи положај.

Дневне вести

Мовинарска цензура

У Нишу је устављен новинарски одсек за преглед новинарских чланака. За шефа наименован је др. Драг. Анастасијевић.

Заробљеници код нас

Амерички посланик на српском двору, као делегат Швајцарског Црвеног Крста изјавио је својој задовољство на уређењу наше заробљеничке команде и одлично поступање према заробљеницима у Србији.

Г. Штраудман за сиротињу

Г. Штраудман, отправник послова у руском послушству, предао је преко г де Грујићевића, 2000 динара Колу Срп. Секстара и 300 килограма шећера за ратну сиротињу.

Седница Југословеног Одбора

Јуче по подне одржао је своју редовну седницу Југословенски Одбор којој је

иседем литар вина из мога подрума -- рече му Симић. Еј, слушај! И мени литар. Мени два; довикуваху му војници. "До виђења" рече Симић и оде.

Познавајући земљиште и пуеве врло добро -- јер беше родом из тога краја -- Симић се сретно са друговима довуче до свога села -- Бањана. Он прете једним сокачетом својој кући. Дошав до плата од дворшта, Симић угледа једну аустриску бромлетку обешену о плат. Застаде и размишљао да ли је пушку заборавио неки Аустријанац, или се можда скривени у његовој кући још налазе. Симић узе ону пушку, даде је пратиоци, а он прескочи преко плата и пође право у твореном подруму. Да не би био изненађен, он узе бомбу и оштрафи је. Чим је дошао до подрумских врата, четири аустријска војника војавише се на вратима и вичући нешто на мађарском језику, упериле своје пушке на њега. "А м... ли замину, зар ви пре мене мојој кући?" -- па право у подрум. Е, чекајте да вам кажем пошто је у Тамнави вишо! Рекао је то куну бомбу о кундак. Сабрина и баца је у подрум. Симић рикну а Симић стаде на врата подрумских и заједно с андом пуцаше у ну-

присуствовао др. Франа Поточњак који је укратко изнео своје утиске са свога пута у Америци и жељу тамошњих југословена да Срби, Хрвати и Словаци буду уједињени у једну државу целину.

Др. Црнабак

У Сиску је умро угледан грађанин и родољубиви Хрват Др. Вл. Црнабак (?)

Наше жртве

Дубровачки трговац, православни Србин, Васа Милашић, стрељан је 10 маја у Херцег Новом, због оптужбе да је бунио војнике:

Београдски учитељи и учитељица

По наређењу Г. Министра Просвете ПБр. 4302 позивају се сви учитељи и све учитељице свију народних школа града Београда, да одмах известе картош школски одбор:

1. Где је који на становању, и
2. Коју војну или хуману дужност врши и од када?
Канцеларија основна школа код Саборне Цркве.

Дрва за Београд

Министар Народне Привреде који се бавио 3 дана у Београду изјавио председнику општине београдске, да ће предузети потребне мере да се што пре ископа дрва у Јастребцу за Београђане.

То није довољно, што је г. министар обећао, већ треба што пре наћи радне снаге за то као и превозна средства да би се могло довући до железнице. Инаће ће страдати платови и тарабе.

Набавка леда

Одбор за сузбијање заразе учинио је припреме за израду леда у Апеловој фабрици. Очекује се само а монајак па ће како уверавају, за десет дана већ почети израда леда.

Набавка животних намирница

Сазивајемо, да ће Средњини Одбор народних посланика узети у своје руке набавку шећера, соли, палмдрвца и осталих намирница које је до сад набављала Управа Држ. Монопола.

Српско вачо

Друштво „Кнегиње Љубице“ приређује 14 и 15 о. м. у њешком парку Српско вече у корист Дома милосрђа за изнемогле ратнике. У програму између осталог биће и мала лутрија са врло лепим стварима за згодитке.

тра Симић беше толико занет да је једва чуо стражара који му викаше: "Поднаредниче, поднаредниче, да видите ове што се спуштају низ брдо." Симић браво допрча до плата прескочи га, и погледа тамо где му пратиоц показиваше. Угледав један широк стрелачки строј аустријски, који се спушташе низ брдо, Симић са пратиоцима потрча ка Јовановићу, који држаше коље. Узјахаше и појоше натраг.

По ле великих напора, долазећи неколико пута у опасност, да буду или заробљени или да изгину, они се благодарно Симићевом добром познавашу тога краја, срећно пробише до ескадрона, али без вина.

МИСЛИ

Људи су у стњу да нас учини срећним а и несрећним за цео живот

— Француска. —

Бол је половина бесмртности.

— Бајрон. —

Жена после прве брачне поноје је што и сунце после бура.

— Вер. —

Робља ствара робљање.

— В. Иго. —

Пошто је циљ врло племенита и хумана моле се сви добри људи да својим прилозима припомогну. И најмање прилоге у стварима примаће г-ђа Мара Марка Трифковића, Карађорђева ул. 87. (преко пута хотела "Европе").

Ажија на царинарницама

Решењем министра финансије од 3 јуна т. г. на плаћивање се на свима царинарницама 25 од сто ажије на сребро.

Капетаница и секретар

— ИЗ БЕОГРАДСКОГ ЖИВОТА —

После лепе и укусне вечерце, следовало је вино наравно у циљу загревања г-ђе капетанице. Он је и наче добар и чувен алкохолитар, врло често се напива па га после фијакером вуку пијањог кући

Овога пута није хтео да се покаже пред новом пријатељицом рђаво би утицало на њу, јер је она врло нежног састава а мислила је да од њега нема лепшег човека

Разговор се водио врло „наивно“ о љубави удатих жена, како он не може да замасли жену без мужа, наравно, само се не треба упуштати са проблематичним људима, који ба после препричавали „љубавне догађаје“ својим друговима и таме ба компромитовала до тачну жену!

Г-ђа капетаница правдала се опет да она никад није хтела да „преврне вером“ и да сматра такве жене за болесне. Боље је бати жена на свом месту, него ли упуштати се са сваким, проблематичним тако је она правдала.

Кад је ванце ударало у лице нови пријатељи п. чели су се „зближавати“, наивна срца њихова отворила су се: И за неких пола часа већ су била у њезином стану. Секретар јој се клео да нема ни једну осим ње убеђујући је да је неизмерно воли, и да њену доброту и пажњу неће никада заборавити умиће је он центи.

Капетаница пак, заклињала се њему да она то сад први пут чини после смрти њезина мужа! И да због тога треба више да цени њезину љубав јер ју је заaneo његовом лепом косом. И тако су они једно другом отворили своја срца и зближили се. Нико под небом не би их могао раставити.

Е али, не лежи враже секретар једнога дана нађе се са другом једном дамом, лепшом од капетанице на корзо у. У шетњи је почео да глосификује и њезину лепоту и племенитост.

Њезно биће и карактер уздицају је до чеба, заклињујући јој се да још није видео у животу тако лепо, тако љупко створење. Простозаноси човека. Па и одкамена, кад би то човек морао бих оживети да види овакво љупко створење.

— Чини ми се г. секретаре, да је то ваша стара болест одговорила је познати дама, ви свакој дами тако кажете.

Случајно сам пријатељица г-ђе В... па она ми прича како сте је пратили до куће и тако исто сте јој говорили...

— А, г-да В.? Правадо се секретар збуњено, јест, јест ја сам се онда само шалио.

— Али вама г-це, говорим целу истину. Ви сте збиља прекрасни. Знам да

Цензура страних новина

На основу нове уредбе о цензури установљена се на рочишти одсек цензуре страних новина.

Угаљ за Београд

Управа Државних Монопола понудила је општини београдској дрвена угаљ „Лагнит“ за гориво.

Пошто су цене овом угљу солидне а угаљ добар, то ће општина купити овај угаљ, само ако јој се укаже помоћ од војне власти да превозна средства.

ћете помислити да вам ласкам али, ништа за то ја ипак остајем при свом.

После дужег разговора секретар ју је замолио да поћу на чашу хладног пива и на мезе. Нова познаница се дуго опирала и најзад је отишла са секретаром код „Грантовца“.

Овде се оно исто поновило као и са капетаницом овој је био веран и најзад ју је одвео у стан да јој докаже колико је савно воли.

После овога је и она примљена као чиновник, наравно а он је продужио стално „дивљач“ брак са г-ђом капетаницом. Поред ове стално је хватио и друге, обожављујући их као и све остале несрећне друге.

Ономад се напиво на једној светковини и у фијакеру су га онако пијањог фото-рефисали, после сликања г-ђа капетаница дочекала је пијањог секретара.

Оно сви смо грешни, али, шта овај човек ради, збиља за причу је и за чудо. Па онда није ни јудо што се и овакве ствари износе у јавности.

Ратко „огледало“

(Епиграма није кратан -- ал' је „слатки“!)

Мото: „Јест, ја сам видео више но што пријани“

Лорд Барјон.

Шећер нам је загорчао. Ал' не што га има мало -- Видите ли? -- ја у томе, Гледам једно огледало. „Патриоте“ шећер вуку;

У магаци... (све због рата!) Да протуре испод жита! Баснословно „ради брата!“ Јер у њима милосрђе, Хуманошћу руке склапа.

Народо би да „помогну“; Па то чине -- из „сепана“ Погибоше од „доброте“ Наше њифте „патриоте“! Ал' ја нисам о том мога'о, Да ту нечег трулог има

Помажу им они ово, И шећера за њих има! Кат кад пусте и за „масу“ Да је „слатко“ свима „мил“; И то тако „братски“ деле: Гласанима тек по -- кјало! Није л' гласач! судбо кјела! Томе нема ни -- парчета!

Власницима сандук цео, И два и три (шта то зини!) Да скривају стана „чисто“ И смотау у тамници.

Па зар нису“ то „леноте“? Хвала, браћо, „патриоте“! Увек тако код нас чине, И на више и на мало -- „Хвала“ њима... (хвала мени! Што ми ово на ум пало); То је шећер рат, друштва И -- Морално огледало!

М. Рамиски.

Дневник једног комите

— Д. С. П. —

Мајор је говорио дрхтавим гласом од узбуђења, јер ево искушава му се сав, да са својим људима, војницима пређе Дрину и загази у Босну. Олавно, одавно је он то желео и ево му се жеља испуњава.

Лака дрхтавица од хладноће и узбуђења, хватала нас је, срце је било узнемирено и јако, лице је било

бледо, а очи сјајне. И поред све наше одлучност, решености и жеље да пређемо Дрину, ми смо осећали страх. Ко зич шта нас чека на другој обали! Ко зна ко лико их тамо има! Нема човека, који се не плаши у таквим приликама. Ко друкачије говори, тај лаже. И за мој рачун, овај је јунак који и против страха опет врши своју дужност, и у толико је већи јунак у колико је страх већи.

Другова и пријатељи из љубише се. Оставали смо шињеле да би лакше били. По неко сркну ракије, да би се угрејао и охрабрио. Магла је мирисала на барут и на крв. Било је ту нечега пригушеног, Метули смо ножеве на пушке и почесмо се спуштати брзо низ стрму и високу обалу Дрине. Друга обала није се видела због магле. Један мали сплав једва нас је прамио. И два сплавара снажно забодоше чакље у дво Дрине и потераше сплав ка супротној обали. Са прстом лан обарачи и напрегнутим очима, ми смо гледали у маглу и очекивали сваки час плутун и кишу непријатељских куршума.

Лела Перићева

— РОМАН ИЗ БЕОГРАДСКОГ ЖИВОТА —

Истиктивно Јованка за стаде и док је десном руком држала кваку левом се, беше ухватила за срце, које је ужасно дупало. У лицу је била бледа као смрт, а очи јој беку изашле из дупље. Сво се треса као у најјачој грозници. Хладне гршке зноја почеше да је пробијају и да јој капљу низ бледо лице. Била је нема и личила је на кап, избачен из руке најгенијалнијег вајара. Била је заносно лепа, као Венера.

Бат се све више ближио и сваки његов туп одјек парао је душу и срце лепе жене. Била је несрећна. Осећала се као птица сломљених крила. Међутим, најје знала шта јој је. Осећала је немир, осећала је да се нешто судбосно догађа, догађа нешто што ће увести о роман обрт код ње, у ње зав досадашњи живот. Осећајући све ово, она је истовремено осећала своју немоћ да се брани, да стане на пут овоме.

Имала је још толико снаге да ухвати за браву и да је притисне. Под лаким притиском њезине руке брва попустила и она отвори у пола врата. Срце јој ужасно дупало. Једва дајући ноге, које су биле толико отежале, као да су од олова ливене, она пође. Ала те што је крочила преко прага, кад јој се оте вришак са још увек бледих усана. Преко иначе бледог лица просу јој се мртвачко бледило. Усне јој дрхтачу а беху плаве као ливт -- пред њом је стајао Павле Перић. Био је изненађен стањем у којем је нашао. И таман хтеде да је упита, да јој најерђаво, када примета да она почиње да губи свест и придржа је да неби пала.

Држећи је чврсто у своја наручја он је стаде питати: -- Шта је, шта је за име Бога. Реци шта ти је! -- Али она није умела да каже ни једне једине речи. У његовом топлим загрљају она је почела да долази ксеби. Међутим, чим би помислила на тренутке, који су јој лау музички пре његовог доласка, она би наново губила свест.

Неколико пута је поку-

Али шта је сад ово?! Река нас је носила право низ воду. Чакље су биле кратке и сплавари нису могли да се више одупиру о дно и тако смо сада били у властима брзе Дрине, која нас је носила. И још горе ухвати нас матица и поче окретати. Требали смо већ бити на другој страни, а ми смо још на средини, терани бесном реком. Сплавари су били очајни. Узнемиреност наша достигала је врхунац, а минути су били године. Ох! самогда нам је стати ногом на суву земљу. И тада један сплавар одлучно зграби слободно крај кснопа, скочи у Дрину и заплива ка босанској обали. Сва нада и све очи биле су на њега упрте. И он најзад исплива, завеза за једно дрво кснопац, који се затеже, и сплав у једном луку приђе обали. Пре него што је сплав и пришао обали, поскакали смо у воду, која нам дође до половине бутина и онда се брзо почесмо пузати уз стрму обалу Дрине. Обала је била сва обраста неким жбуњем и трњем. Било је врло тешко крчати се напред.

„Румунија још није решена ни да оде са ни против Споразума. Све сад зависи од спговора са Русијом. Румунија тражи цео Банат, Ердељ Буковину и поновно уступање Бесарабије, и да Дарданели не буду за њу затворени, јер је то животно питање Румуније.

Преговори са Русијом дуго трају, међутим, Немачка нам је већ понудила Банат и Ердељ. Ако преговори са Четворним Споразумом не буду успели може лако Маотломан да замени Браћана.

У Мраморном Мору

Солун, 6 јуна

Јављају са Мителене да је један енглески подводни брон продор у Дарданелу а да је торпедовао два трговачка и три ратна брода.

Сазив Собора

Софија 6 јуна

Услед политичке ситуације како спољне тако и у унутрашњости земље влада је у споразуму са краљем решила да кроз неколико дана сазове собора у ванредан сазив.

Реквизиција хране

Букурешт 6 јуна

Влада је издала наредбу властима да се изведе реквизиција укупне нове хране. Рани регулација цене хране влада је основала банку са основним капиталом од 20 милиона.

Белешке

Од 8 овог месеца Општина београдска почиње у својим продавницама Цветном Тргу, Палилушкој пијаци и дућину у Макезијевој ул. бр. 46 поред брашна и продају соли по 0-40 један килограм.

Свака породица, од ове прве партије соли, којим општина располаже, добиће по један килограм. Без легитимације неће се нико давати соли.

Потребно је понети ситног новца за одговарајућу количину брашна или соли. Кафеџије са кувном, хлебари и кобасичари нека се писмено обрате суду и назначе количину соли коју траже.

СПОРТ

— Лептачне утакмице —

Прошле недеље у Параћину је одржана лептачка утакмица између комбинованог тима Београђана и комбинованог тима Параћинаца и Нишлија. Резултат игре био је 2:5; у корист Београђана.

Hummus Masque

Спаваћа соба на продају

два кревета, два нахтасна, два шифоњера и један вањкаси; све је израђено од ораовине. Ствари су потпуно нове. За цену уплатити у Задарску ул. бр. 2. 168

Сандука мртвачких има готових свију сорти код ТИШЛЕРА РАНЕ Балванска улица бр. 49. (Краљева пијара) код „ЗЛАТНОГ КРСТА“ БЕОГРАД 101 14-15

Претплата на „Стражи“ 1 динар месечно.

ТАМПАРИЈИ „СТРАЖИ“ потребна су два окретаца

Немачка нуди... Познат политичар Маргулеску, који својим радом спречава споразум између Румуније и четворног Споразума изјавио је:

ЖЕНСКИ ШЕШИРИ ПО СПУШТеноЈ ЦЕНИ

Пошто је сезона ка измаку, објављујем да ћу све врсте Женских Шешира као и празних модела продавати по спуштеној цени

ЈЕЛЕНА МИЛКИЋ — Модискиња — Београд.

Ишла је из штампе књига:

МАТИЛА СЕРАО
„ПОСЛЕ ОПОШТАЈА“
РОМАН

Превео са италијанског
МИХАИЛО ДОБРИЋ

Друго прегледано издање

Пре издање овог чувеног романа, које је изашло још 1911. год., протрало је разграбљено за врло кратко време, те већина читалаца публике у Краљевини Србији није имала прилике ни да види исто.

Ово друго издање штампано је на врло финој холандској хартији. — има 20 штампаних табак.

Цена је квалитет 350 — дина.

Књижарима 30 од сто робата.

Ко нам новца унапред пошаље, добије исто у нашем трку, а ко поручи више од пет примерака, добије шести примерак бесплатно.

Издавачка књижарница
ГЕЦЕ КОНА — БЕОГРАД,
169 1. Кнез Михајлова 1. 1-5

ГОТОВА ЈЕ
НАДЛЕПША
ДЕЧИЈА
КЊИГА:

Девојчица у кућевом раду

Цена 0.60 дина.

од 156,3-5

М. ГЛИШИЋА И
У. БЛАГОЈЕВИЋА

Издавачка књижарница у Београду
Носте В. Илића

Флаше на продају
у великој количини; од литара, пола литара, пивске, селтерске, веће и мање за кола.

Купујем све врсте флаше га и медицинске, долазим кући и добро плаћам.

Фунира разне сорте и величине за столаре имам већу количину на продају. За све обратити се у изфану „ВАЉЕВО“

ул. Краља Александра бр. 20.
171

БОЈА „FO“

за бојалисње месе, брде и бркова: црна, црна и кестенава. 1 картон 5 дина. Доплатом плаћемо најмање два картона КРАЉ. СРПСКИ ДВОР. ФРИЗЕРИ

Брава Г. Дивич
— БЕОГРАД — 2-3

Свежа салама

Да је ближе купцима пренета, је цела партија са Кланце — код ГЛИШЕ АНДРЕЈЕВИЋА и БРАТА В. РОШ КАПИЈА, Београд. Продаја по фабричкој цени. Требама кочијаша да је писмен. Ступити може одмах.

162 5-10

Књижевни оглас

Ишла је из штампе најновија слика

ПЕТАР СИДНИ са Космаја

БУДУЋИ ЦАР ВЕЛИКЕ СРБИЈЕ, ВОЈДОВ УКУК У НАРОД. ОДЕЛУ

Шаље се сваком препродавацу најмање 25 комада, уз доплату. Цена је 0.30 п. д. са купчевим трошком око пошиљке. Работ је 30 од сто.

Тако исто изашла је из штампе књига са сликом Краља Петра и оговором бесару Фрањч из кизнену експедицију на Србију, и са лежим песмама вит-зовима српским, декламацијом, и са Србин-вом мољитвом, за спасење петвековних мука Србинувих. Цена 0.30 п. д.

Ова два новитета треба свака и најсиромашнија кућа да има и да јој у дому буде светиња и да свом потомству остави за успомену да је само Србин једини био у XX веку херој, витез, и сила првога реда који се није дао саломити но тући и то херојски тући милион Германа Католика

Од чисте зараде на кизми, писац даје 10 од сто Црвеном Крсту за рањенике и б. ливе. Шаље се на доплату најмање 25 комада.

Адреса: Гундулића Венац бр. 21.
Кроз који дан излазе дописне карте са сликом Краљевом у народном оделу у боји и црне. 2-3

Књижара „НАПРЕДАК“

БЕОГРАД

ПРЕПОРУЧУЈЕ:

- Целокупна Дела Буре Јакшића (повезано) 4 књиге 15 —
- Лазе Лазаревића (повез) 5 —
- Г. Гершић. После педесет година (повез) 2.50
- Д-р М. Тривунац — О Немцима (повезано) 2.50
- Б. Грујић — О друштвеном просвећивању (пов) 1.60
- Д-р В. Петровић — Чланци и студије (пов.) 3 —
- Вељко Петровић — На прагу 3 —
- Ст. Станојевић — Историја Српског Народа 6 —
- М. Арсовић — Витешке игре и спортови (пов) 5 —
- С. Рудез — Књига о срећи 3 — (повезано) 5 —
- М. Горки — Приповетке 1 —
- М. Горки — Бивши људи 1 —
- Пишишевски — De Profundis 1 —
- М. Норлау — Лаж у браку 60 —
- Андреј. в — Приче седморо обесених 1.50
- Толстој — Рат и мир (4 књиге пов) 15 —
- Д-кенс — Давид Коперфилд (2 књиге) 6 —
- Манџони — Вереница (повезано) 4 —
- Толстој — Корнеј Васиљев 60 —
- Бипико — Прелуб (новеле) 3 —
- Ускоковић — Чедомир Илић — роман 3.50
- Ускоковић — Кад руже цветају — приповетке 3 —
- Невесински — С орлових кршева (новеле) 3 —
- Тургењев — Степски краљ Лир 2 —
- Гумпловиц — Слободна љубав и брак 40 —
- Чернишевски. Шта да се ради? (пов) 6 —
- Vitalis. Данашња Бугарска и њене претензије (ново!) 3.50
- Траски. О Русији и Русима 2 —
- А. Дима. Наполеон 3 —
- Сенкјевич. Победаца 2 —
- Л. Костић. Два Аманета 2 —

АЛКАЛАЈ И РАЈКОВИЋ

НИШ—ПАРАЋИН

Добили су РАФИЈЕ I ма као и сталне колони алне робе

167 Продају по умереној цени 2-3

Играће карте

ЈОСИФА ГЛАНЦА — JOSEF GLANZ

могу се добити код

Браће М. Алкалаја — Ниш 5-5

Штампарииа Драг. Грегорића

прима сзе штампарске послове по умереној цени.

САПУНА

ПЕРАЋЕГ НА САНДУКЕ

ГАСА

у сандуцима и бурдма.

ЗЕЛТИНА

цилиндерског, машинског, компресор за лед, и вагонског

МАСТИ жује за трансмисије и вршалице

ПУЦВОЛА, СОДЕ крсталине и камене

Бомбона и Ратлукума солунског, Гриса и белог брашна

КОД

Глише Т. Андрејевића и Брата

170 Варош Капија — Београд. 1-10

Француска Српска Банка

извештава публику да је се преселила у згради хотел „ЕВРОПЕ“, као и да је каса отворена.

Пре подне од 9.30 до 12 часова

По подне од 3 до 4 часа 172 2-3

ПОДРУЖИ „НЕКТАР“

БИХАРСКА РАДЊА НИК. ДИМИЋА ОТВОРЕН ЈЕ и препоручује своја позната пића Београђанима. — Нарочито препоручује СТАРО ЦРНО ВИНО добро и чувано за болеснике и слабујаве. Краља Милана улица бр. 32 (Дом Анкер). 144,5-10

Рибарека Бања

СТАНИЦА ЂУН С

Бањска сезона одпочела је. — Купатила раде, такође и гостионице I и II реда, које су снабдевене добром храном и пићем.

У бањи има у свако доба довољан број соба са и без намештаја на послугом, на расположење посетиоцима

На жељезничкој станици у Ђунису има кола за превоз посетиоца до бање.

Здравствене прилике и чистоћа у бањи су одличне.

152 4-4

Руску Црку Маст

за кожно обућу и све кожане предмете има

ФАБРИКА

Димитрија Ђорића

у Београду

и исту препоручује приватним и војним установама. Маст је у плеканим кутујама од 5 и 10 кила. Цена је 1 кила 2.50 дина. Стовариште Д. М. Ђорића — Кнежев Споменик. 151 4-10

Српско Трговачко Друштво А. Д.

Београд

Има на стоваришту у Београду већу партију плугова, жетелица, сејалица, ручних и сточних вршалица и гепола.

Цене умерене. — Услови повољни

153-4-5 УПРАВА.

Најкорисније провести и најлепше угостити је уз ЧИСТО и ПРИРОДНО БЕЛО и ЦРНО ВИНО хладним Вајферговим „Експорт“ пивом, свјетлим невапчићима, р жљивима и осталим укусним мезелуцима, можете само у, и гред кафаном

„ВАЉЕВО“

УЛИЦА КРАЉА АЛЕКСАНДРА БР. 20.

код чувеног

Боке М. Ајдуковића

491 2-3

КАЛУПЕ ОПАНЧАРСКЕ

СВЕ ВЕЛИЧИНЕ

и

НАНУЛЕ

израђује

РАДИСНИЦА КАЛУПА

Фердинанда Хуберта

ЈАГОДИНА

ДО ГВОЗДЕНОГ МОСТА

160 4-5

ЧИЧА ДАНТА КОСТИЋ

код „Арапина“

МАКЕДОНСКА УЛИЦА

преко целог дана точи се свеже пиво (чаша 0.30 кригла 0.40 дина) велики избор природног пића нарочито македонско вио и шумадијска шљивовица и српских мезелука

УСЛУГА БРЗА И ТАЧНА

14 3-3

Јављам свима мојим сродницима и пријатељима да је мој никада непрежаљени брат

Спира Вујовић

каплар хаубичке батерије

завршио свој живот на један трагичан начин 30 маја 1915 год. у 4 с. та по подне у 22 год. свога живота и сахрањен у Новом Гробљу у Београду.

Овој приликом не моу пропустити а да не изјавим благодарност арт. мјору г. Влад. Мишићу, артил. капетану Ђорђу Плиновићу, рез. наред и у Животи Милановићу, поднаредницима: Радомиру Обрадовићу, Владимиру Банковићу, каплару Навифору Васиљевићу, коморцији Петра Ристичу и осталим друговима његовим ко и ми притекоше у помоћ и мог брата Спиру до вечне куће испратише.

Београд, 1. јуна 1915 год.

Брат, Алек. В. Вујовић поднаредник

162,2-3

Једина Књижара

чији је сопственик у рову

КОСТЕ В. ИЛИЋА

прима поручбине за сав канцелариски прибор.

157 3-10